

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку забезпечення безпеки викривачів корупції у секторі безпеки і оборони»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

В умовах збройної агресії РФ проти України, дії правового режиму воєнного стану та загальної мобілізації корупція у секторі безпеки і оборони становить пряму загрозу національній безпеці, обороноздатності держави та життю військовослужбовців.

Незважаючи на наявність у законодавстві загальних механізмів захисту викривачів корупції, специфіка військової служби, мобілізації та підпорядкування у секторі безпеки і оборони істотно обмежують можливості реального захисту таких осіб. Військовослужбовці, військовозобов'язані та особи, призвані під час мобілізації, після викриття корупційних злочинів фактично позбавлені дієвих інструментів захисту від переслідувань з боку командування, забезпечення фізичної та соціальної безпеки, зменшення штучно створених ризиків та загроз під час проходження служби (у тому числі можливостей безпечного переведення на інше місце служби).

Чинна редакція Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» не враховує статусу викривача корупції у секторі безпеки і оборони як окремої вразливої категорії, а також не передбачає спеціальних заходів захисту для мобілізованих осіб.

У зв'язку з цим виникла об'єктивна необхідність удосконалення законодавчого механізму забезпечення безпеки викривачів корупції у секторі безпеки і оборони, з урахуванням особливостей проходження військової служби та реалій воєнного часу.

2. Мета і завдання прийняття акта

Метою даного законопроєкту є створення реальних та ефективних гарантій безпеки для викривачів корупції у секторі безпеки і оборони, стимулювання викриття корупції у відповідному секторі та зменшення рівня латентної корупції у військових формуваннях.

З урахуванням поставленої мети завданнями законопроєкту виступають: розширення переліку заходів безпеки (осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві) для військовослужбовців – викривачів корупції;

запровадження спеціальних гарантій для військовозобов'язаних та мобілізованих осіб;

адаптація механізмів захисту викривачів корупції до умов служби у секторі безпеки і оборони;

посилення гарантій особистої безпеки та недопущення переслідування викривачів;

встановлення чітких правових механізмів реалізації відповідних заходів безпеки.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту акта

Законопроектом пропонуються наступні зміни.

1. Внесення змін до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» щодо:

закріплення права військовослужбовців – викривачів корупції на переведення в установленому порядку на нове місце служби у відповідному або іншому виді Збройних Сил України, окремому роді сил Збройних Сил України, окремому роді військ Збройних Сил України, або в іншому військовому формуванні;

надання можливості військовозобов'язаним особам та особам, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які є викривачами корупції у секторі безпеки і оборони, самостійного обрання місця служби у будь-якому виді Збройних Сил України, окремому роді сил Збройних Сил України, окремому роді військ Збройних Сил України, або в іншому військовому формуванні;

надання зазначеним особам (викривачам корупції) права подавати клопотання про застосування заходу або заходів безпеки у разі наявності даних про реальну загрозу життю, здоров'ю, житлу і майну, а також у будь-який час після фактичного затримання особи (осіб) за вчинення корупційного злочину у секторі безпеки і оборони, про який було повідомлено викривачами, та/або після повідомлення особі (особам) про підозру у вчиненні відповідного корупційного злочину;

закріплення права військовослужбовців та військовозобов'язаних осіб, які є викривачами корупції у секторі безпеки і оборони, на винагороду викривачам корупції, передбачену Законом України «Про запобігання корупції».

2. Доповнення Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» положенням, яке визначає порядок надання цільової додаткової відпустки як заходу забезпечення безпеки у сфері кримінального судочинства, пов'язаного із необхідністю посиленого захисту військовослужбовців, які є викривачами корупції у секторі безпеки і оборони, під час проходження процедури переведення на нове місце служби.

3. Внесення зміни до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», яка стосується встановлення механізму надання короткострокової відстрочки від мобілізації військовозобов'язаним особам та особам, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які є викривачами корупції у секторі безпеки і оборони, строком 90 календарних днів для проходження такими особами добровільного відбору (рекрутингу) на військову службу за контрактом із можливістю зарахування до обраного підрозділу у порядку, визначеному законодавством.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Сфера правових відносин, у якій пропонуються нововведення, регулюється Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України, Законами України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», «Про запобігання корупції», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов'язок і військову службу» та деякими іншими нормативно-правовими актами.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не вимагатиме додаткових витрат із Державного бюджету України та/або інших бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку забезпечення безпеки викривачів корупції у секторі безпеки і оборони» матиме, зокрема, такі позитивні наслідки:

підвищення рівня викриття корупційних злочинів у секторі безпеки і оборони;

зміцнення довіри військовослужбовців та військовозобов'язаних осіб до держави та військової служби;

зменшення рівня корупційних ризиків у Збройних Силах України та інших військових формуваннях;

підвищення обороноздатності держави.

Народний депутат України

Сергій ГРИВКО

« ___ » _____ 2026 року

